



דו"ח מצב הומניטארי - רצועת עזה

מ-1 עד ה-31 באוקטובר 2007

"מזכ"ל האו"ם מחדש את קריאתו להפסקת ירי הרקטות בידי חמושים פלסטינים נגד ישראל, ומגנה בחריפות פעולות אלה. יחד עם זאת, המזכ"ל מאמין שצעדי העונשין בהם נוקטת ישראל, הפוגעים ברווחת כלל תושבי רצועת עזה, אינם קבילים. הגבלת אספקת החשמל והדלק מחריפה את המצוקה ההומניטארית של תושבי הרצועה, המונים 1.4 מיליון נפשות, וכך גם צמצום אספקת המצרכים החיונים וההגבלות המתהדקות על התנועה והגישה. המזכ"ל קורא לישראל לשקול מחדש את צעדיה, וקורא לכל המעורבים בדבר להגן על האזרחים ולעמוד בהתחייבויות המוטלות עליהם מתוקף החוק הבינלאומי".

ניו-יורק, 29 באוקטובר, 2007, נמסר מפי דוברו של מזכ"ל האו"ם.

נקודות עיקריות לציון:

1. מעבר קרני, המעבר המרכזי לסחורות מסחריות, נותר סגור מאז ה-13 ביוני. ב-28 באוקטובר ישראל הודיעה על סגירתו הסופית של מעבר סופה. מעבר כרם שלום נותר המעבר היחיד הפתוח לתנועות סחורות לתוך רצועת עזה. הקיבולת המוגבלת שלו צפויה להביא לצמצום נוסף בהיקף יבוא הסחורות והתרופות לתוך הרצועה. המשך הסגר על עזה מוביל להתכווצות מתמשכת של הכלכלה המקומית, והפסדי המגזר הפרטי עומדים כעת על 60 מיליון דולר בארבעת החודשים האחרונים.
2. מעבר רפיח, המעבר המרכזי שנועד למעברם של תושבי הרצועה, המונים כיום 1.48 מיליון איש, נותר סגור. למעט מספר מצומצם של חריגים במקרים רפואיים, או כאשר מדובר בסוחרים ובעובדי סיוע מטעם אירגונים בינלאומיים, תושבי עזה לא יכולים לצאת מהרצועה מזה חמישה חודשים.

3. כמות הסחורות המיובאות לתוך הרצועה צנחה בשיעור של 71 אחוזים מאז סגירת מעבר קרני. בחודש אפריל יובאו לרצועה מדי יום 253 מטענים בממוצע, ובאוקטובר – 74 בלבד. מחיר הסחורות ברצועת עזה ממשיך להתייקר בשל ההיצע המוגבל של חלק מהמוצרים.

4. הסלמה בפעולות צה"ל ברצועת עזה בחודש אוקטובר הביאה לעלייה במספר הנפגעים הפלסטינים באירועים הקשורים לעימות הישראלי-פלסטיני, ודווח על 28 הרוגים ו-70 פצועים.

5. נרשמה ירידה בהיצע התרופות בבתי המרקחת המרכזיים ברצועת עזה. מספר התרופות שאזלו מהמלאי גדל מ-61 תרופות חסרות בספטמבר ל-91 באוקטובר. ארגון הבריאות העולמי מדווח על מלאי חסר בתרופות עבור ילדים בבתי המרקחת של במרפאות הראשוניות ברצועה, (PHC) בהן אנטיביוטיקה ו-ויטמינים A ו-D, וכן חסר בתרופות למחלות כרוניות.

6. בחודש אוקטובר, 27 חולים מתוך מתוך 789 חולים פלסטינים, שקיבלו אישור ישראלי לצאת מהרצועה ולהיכנס לישראל ו/או לגדה המערבית לקבלת טיפול רפואי, לא הורשו לעזוב את הצועה דרך מעבר ארז.

הגנה על אזרחים

במהלך חודש אוקטובר נרשמה הסלמה באלימות ברצועת עזה. חיל האוויר הישראלי ביצע 11 תקיפות אוויריות בשטח הרצועה באוקטובר, בהשוואה ל-6 תקיפות בספטמבר. ב-29 באוקטובר וב-1 בנובמבר התקיפות החטיאו את מטרותיהן ופגעו בשני בתי ספר בעיירה בית חאנון. כמו כן דווח על גידול בשעות הטיסה של המטוסים הישראליים מעל השטח האווירי של רצועת עזה. טנקים ובולדוזרים של צה"ל חדרו לשטח הרצועה, בצפון ובמזרח, שבע פעמים במהלך החודש, שיטחו קרקעות וביצעו חפירות. 28 פלסטינים נהרגו על-ידי צה"ל בתקיפות מהאוויר ומהקרקע, בהם שני ילדים וגבר נכה. שבעים נוספים נפצעו, בהם שלוש נשים ותשעה ילדים, מתוכם שני פעוטות בני פחות משלוש שנים. שלושים פלסטינים נעצרו ע"י צה"ל, בהם שתי נשים, 15 מהם שוחררו למחרת בתום חקירה ביטחונית. שני חיילי צה"ל נהרגו וארבעה נפצעו בחילופי ירי שפרצו בחאן יונס ובבית חאנון, ב-17 וב-29 באוקטובר. מרגמות ורקטות שנורו מתוך רצועת עזה המשיכו לפגוע בישראל, ביישובים הקרובים לרצועת עזה. 50 רקטות קסאם ו-125 מרגמות נורו לעבר ישראל במהלך אוקטובר. שתי רקטות פגעו בעיירה שדרות, ורקטה נוספת פגעה בבניין באזור. לא דווח על פצועים ישראלים.

אלימות פנימית

שני פלסטינים נהרגו (פעיל בג'יהאד האיסלאמי ועוברת אורח), ו-37 נפצעו במהלך עימותים פנימיים שפרצו בעזה בחודש אוקטובר. 22 פלסטינים נוספים נהרגו בעימותים משפחתיים, או כתוצאה מתאונות נשק, בהם חמישה ילדים ושתי נשים (אחת מהן, סטודנטית באוניברסיטה, נמצאה מתה ב-25 באוקטובר, שלושה ימים לאחר שנחטפה). 85 פלסטינים נוספים נפצעו בעימותים הפנימיים, בהם שני ילדים ואישה.

הסנקציות הישראליות על עזה

בעקבות ההצעות שהגישה ועדת וילנאי והחלטת הקבינט הישראלי, ממשלת ישראל התחילה ליישם חלק משורה של סנקציות כלכליות על רצועת עזה ב-28 באוקטובר. ההחלטה ליישם סנקציות שיצמצמו את אספקת החשמל נבלמה זמנית ע"י היועמ"ש מזוז, בכפוף לדין משפטי נוסף.

ב-28 באוקטובר ישראל התחילה לצמצם את אספקת הדלק לעזה. מדובר בצמצום של 47 אחוזים באספקת הדיזל, ו-9 אחוזים מהדלק התעשייתי, מאז הטלת הסנקציות. בסך הכל, יובאו לרצועת עזה בין ה-28 לאוקטובר ל-3 בנובמבר הכמויות הדלק הבאות: 1,149,900 ליטר דיזל, 282,020 ליטר בנזין, 1,413 טונות של גז בישול, ו-1,749,200 ליטר של דלק תעשייתי. זאת בהשוואה ל-1,767,820 ליטר דיזל, 230,000 ליטר בנזין, 1,227 טון גז בישול, ו-1,983,400 ליטר דלק תעשייתי, שיובאו לרצועה בשבוע הקודם (26-20 באוקטובר). בדלק מסוג דיזל עושים שימוש אמבולנסים וכלי רכב ציבוריים אחרים, והדלק התעשייתי נועד לתחנת הכוח של עזה. למרות שעד כה צמצום הדלק אינו מורגש על ידי האוכלוסייה העזתית, לצמצום מתמשך של אספקת הדלק יהיו השלכות חמורות על חיי התושבים, בשל הפסקות באספקת החשמל. הדלק נחוץ לאספקת השירותים החיוניים ולתפקוד בתי החולים, טיהור ושיאבת מי שתייה, חיטוי וטהור מי שופכין וביוב, הפעלת משאיות התברואה והאמבולנסים, והפעלת הגנרטורים לשעת חירום של בתי החולים, מרפאות ובניינים ציבוריים אחרים. הרשויות המקומיות בעזה זקוקות לכ-154,500 ליטר דלק בחודש, ורשות המים (CMWU) זקוקה ל-150 אלף ליטר דלק בחודש לתפעול 165 בארות ושלושה מתקני טיפול בשפכים. משרד הבריאות זקוק ל-118 אלף ליטר דלק בחודש לתפעולם של 12 בתי חולים ו-56 מרפאות ראשוניות (PHC) הפועלים ברצועה. במידה ויתרחשו הפסקות ממושכות באספקת החשמל, צרכי הדלק עלולים לגדול פי שלושה, בשל הסתמכות מוגברת על גנרטורים, במטרה לענות על צרכיה הבסיסיים של אוכלוסיית עזה.

כמות המטענים המסחריים וההומניטאריים המיובאים לרצועה

כמות הסחורות ההומניטאריות והמסחריות שמוכנסות לתוך רצועת עזה ממשיכה להצטמצם. רק 1,494 מטענים נכנסו לרצועה במהלך חודש אוקטובר, בהשוואה ל-1,508 מטענים בספטמבר, ו-2,468 באוגוסט. כמות הסחורות הנכנסת לעזה צנחה ב-71 אחוזים מאז סגירת מעבר קרני, מ-253 מטענים ביום בממוצע באפריל, ל-74 באוקטובר. ב-28 באוקטובר, ישראל הכריזה על סגירתו הסופית של מעבר סופה, שהיה המעבר החלופי המרכזי דרכו עברו 76 אחוזים מהסחורות מאז סגירת מעבר קרני במחצית יוני. נקודת המעבר היחידה שנותרה פתוחה למעבר סחורות ההומניטאריות ומסחריות היא מעבר כרם שלום, שהוא מעבר הגבול היחיד בעזה שנמצא בשליטה ישראלית מלאה. הקיבולת של מעבר כרם שלום אינה יכולה לספק את צרכי האוכלוסייה העזתית. בעוד שהקיבולת של מעבר קרני עמדה על כ-750 מטענים ביום, כרם שלום מסוגל להתמודד כיום עם כ-50 מטענים ביום בלבד. משרד הקישור האזרחי הישראלי (CLA) אישר באוזני אנשי OCHA שבימים אלה ישראל מגדילה את הקיבולת של מעבר כרם שלום, והקיבולת העתידית תעמוד על 100 מטענים ביום. ההרחבה תושלם עד סוף השבוע הבא. המעבר צפוי לפעול 5 ימים בשבוע, בין השעות 08:00-16:00. בנוסף לצמצום אספקת הסחורות לרצועה, השימוש במעבר כרם שלום יהיה בעל השלכות חמורות אחרות. לפי אירגון המזון העולמי (WFP) סידורי האספקה והלוגיסטיקה עולים פי שלושה במעבר כרם שלום, בהשוואה למעבר קרני. עלות היבוא דרך מעבר קרני עומדת על 25 דולר לטון, במעבר סופה – 50, ובכרם שלום – 75. ההבדלים נובעים מהצורך 'לשטח' (להעמיס על משטחים) את כל הסחורות על מנת לאפשר פריקה, בידוק וטעינה מחדש בשיטת 'גב אל גב' בניגוד ליבוא ישיר באמצעות מכולות, כפי שהדבר נעשה במעבר קרני.

בריאות

מתוך 789 חולים פלסטינים שקיבלו אישור ישראלי מבעוד מועד לצאת דרך מעבר ארז לטיפול רפואי בישראל ו/או בגדה המערבית, 27 חולים לא הורשו לעבור במעבר ארז בחודש אוקטובר. חולה פלסטיני קשיש בן 77 מת שעה שהמתין להיתר לעבור במעבר ארז ב-23 באוקטובר. זמינות התרופות בבתי המרקחת המרכזיים הצטמצמה. מספר התרופות שאזלו מן המלאי גדל מ-61 תרופות בחודש ספטמבר ל-91 באוקטובר. לעומת זאת, מספר התרופות שהמלאי שלהן יספיק לחודש עד שלושה חודשים בלבד עלה מ-48 בספטמבר ל-64 באוקטובר. במרפאות הראשוניות ברצועה (PHC) דווח על מלאים חסרים של תרופות עבור ילדים, בהם אנטיביוטיקה וויטמינים A, D, וכן על מחסור בתרופות למחלות כרוניות. בבתי החולים נרשמו מחסורים בתרופות אונקולוגיות לחולי סרטן, ובתרופות לחולי כליות המטופלים בדיאליזה. גם פריטי אספקה רפואית נוספים אזלו מהמלאי, ובהם אינפוזיות גלוקוז, ותחבושות אורתופדיות.

מצב האספקה הרפואית בבתי מרקחת ברצועה לא השתנה משמעותית בחודש אוקטובר. מספר הפריטים הרפואיים שאזלו מהמלאי עומד על 188, בהשוואה ל-181 פריטים בספטמבר. מספר הפריטים שהמלאי שלהם מצומצם (יספיק לחודש עד שלושה) עומד על 114 פריטים, בהשוואה ל-113 בספטמבר. מחסור זה נובע מעיכובים של 2-3 ימים במחסום ביתוניא. עיכובים מעין אלה נרשמו בארבעת השבועות האחרונים בהעברת מטענים של אירגון הבריאות העולמי (WHO) המייבא מטען או שני מטענים של תרופות לעזה מדי שבוע.

זמינות מזומנים

החלטת ממשלת ישראל להכריז על עזה כ"ישות עוינת" פגעה בהעברת הכספים לתוך עזה, ובהתאם נפגעו גם זמינות המזומנים ויכולת ההשקעה. ממשלת ישראל כוננה ועדת שרים ברשותו של רה"מ אולמרט שתאשר כל העברת כספים לעזה, בהתבסס על יעוד ויעדי הכספים. בעקבות ההודעה הראשונית, הבנקים הישראליים דיסקונט ופועלים הסכימו לדחות את ביצוע ההתנתקות הפיננסית והפסקת הזרמת הכספים עד ה-15 בנובמבר וה-23 בנובמבר בהתאמה. בנק הדואר הישראלי, מוסד ממשלתי החסין מתביעה, שוקל להפוך לבנק החלופי שיאפשר פעולות כספיות עם בנקים ברצועת עזה, בהן העברות כסף. ואולם, הבנק זקוק לזמן כדי להרחיב את יכולת התפקוד שלו.

תהליך העברת הכספים לרצועה משתבש בינתיים, ובקרוב צפוי מחסור במזומנים, ותשלומי סיוע ומשכורות לא יתאפשרו. בטווח הארוך, הבנקים יאלצו לסגור את סניפיהם ולא יתבצעו פעולות יבוא (הדבר לא כולל פעולות יצוא – שנאסר מאז יוני). הבנק הפלסטיני, הבנק האיסלאמי, ובנק אל-קודס לפיתוח והשקעה יפגעו בצורה ניכרת משום שהמטות שלהם נמצאים בעזה, וסניפיהם בגדה יושפעו גם כן. בינתיים המטבע המזומן היחיד שנכנס לרצועה הוא השקל הישראלי. מאז תחילת ספטמבר 2007 נאסר על יבוא מט"ח אמריקני וירדני לרצועת עזה, מדובר במט"ח שנועד להשקעות. הבנקים בעזה זקוקים לכל הפחות ל-6 עד 8 מיליון דולר ירדני ול-13 עד 18 מיליון דולר אמריקני מדי יום כדי לעמוד בדרישות השוק בעזה. כיום נותרו כ-2.5 מיליון דולר ירדני ו-7 מיליון דולר אמריקני בלבד בבנקים בעזה.

לנוסח האנגלי של דו"ח זה פנו לאתר OCHA :

http://www.ochaopt.org/documents/Gaza_Sitrep_2007_11_05.pdf

המשרד לתאום הומניטארי של האו"ם – OCHA
ת.ד. 38172 ירושלים, טל: 9962 / 582 5853 – 02 ochaopt@un.org www.ochaopt.org